

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS PANEVĖŽIO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2023 m. liepos 28 d. Nr. 21RE4-67 (AG4-63/20-2023)
Panevėžys

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Panevėžio apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Jurgos Mažuknienės (pranešėja), Astos Povilonienės (Komisijos posėdžio pirmininkė) ir Sigitos Šimbelytės,

viešame Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos mažosios bendrijos „(duomenys neskelbtini)“ skundą atsakovei Panevėžio miesto savivaldybės administracijai, atstovaujamai Panevėžio miesto savivaldybės mero, dėl sprendimo panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja mažoji bendrija „(duomenys neskelbtini)“ (toliau – ir pareiškėja, ir MB „duomenys neskelbtini“) skundu Komisijos prašo panaikinti Panevėžio miesto savivaldybės (toliau – ir atsakovė, ir Savivaldybė) vicemerės, pavaduojančios Savivaldybės merą, Ž. G (toliau – Savivaldybės meras) 2023-06-16 sprendimą Nr. 19-1457(4.45E) „Dėl licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais neišdavimo“ (toliau – ir Sprendimas).

Paaikšino, kad Savivaldybės administracijos Miesto plėtros skyriui (toliau – ir Skyrius) 2023-06-07 buvo pateikta pareiškėjos 2023-06-07 Paraiška gauti licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais (toliau – ir 2023-06-07 Paraiška) kavinei patalpose, esančiose (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Patalpos).

Pareiškėja teigia, kad skundžiamame Sprendime nurodyta, jog viešojo maitinimo (pareiškėjos – kavinės) paslaugos gali būti teikiamos tik maitinimo paskirties patalpose, licencija verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais MB „(duomenys neskelbtini)“ neišduodama; pakeitus minėtų patalpų paskirtį, naujai pateiktą prašymą išduoti licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais atsakovė nagrinės pakartotinai, o šis Sprendimas motyvuojamas tuo, kad vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016-10-27 įsakymo Nr. D1-713, (toliau – Reglamentas) 7.3 pp., prekybos paskirties pastatai – skirti didmeninei ir mažmeninei prekybai (parduotuvės, degalinių operatorinės su prekybos sale, vaistinės, knygynai, prekybos paviljonai ir kiti pastatai) ir remiantis aukščiau minėto įstatymo 7.5 pp., restoranai, kavinės, barai priskirtini prie maitinimo paskirties pastatų; Statinio (jo patalpų) naudojimo ne pagal paskirtį atvejų ir tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-10-12 nutarimu Nr. 1178, (toliau – Aprašas) nurodytas baigtinis veiklos rūšių sąrašas, kurias galima vykdyti viešbučių, administracinių, prekybos, kultūros, poilsio paskirties pastatuose ar patalpose nepakeitus jų paskirties, tačiau maitinimo paskirties, t. y. restorano, kavinės ar baro veikla nepatenka į Apraše nurodytą išimčių sąrašą.

Pareiškėja mano, kad šis Sprendimas nepagrįstas, neteisėtas, pažeidžiantis materialinės teisės normas ir dėl to ribojantis pareiškėjos teises ir teisėtus interesus bei laikytinas biurokratišku, sudarančiu prielaidą riboti teisėtą komercinę pareiškėjos veiklą.

Skunde pareiškėja nurodė Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo (toliau – AKĮ) 16 str. 3 d., 16¹ str., 18¹ str. 1 ir 4 d., 18⁴ str. 1 ir 4 d. nuostatas ir pažymėjo, jog tarp AKĮ 18¹ str. nurodytų reikalavimų nėra reikalavimo prekybos alkoholiniais gėrimais vietos patalpų paskirčiai, t. y. nėra nustatyta, kad patalpų, kuriose bus vykdoma konkreti ūkinė komercinė veikla, paskirtis privalo atitikti planuojamą vykdyti ūkinę komercinę veiklą.

Taip pat pareiškėja nurodė ir Didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-05-20 nutarimu Nr. 618, (toliau – Taisyklės) 8.2 pp. nuostatas ir teigia, jog nei AKĮ, nei Taisyklių nuostatos nenumato papildomų procedūrų, siekiant patikrinti licencijos prašytojo, ketinančio įgyti licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais, patalpų paskirtį, taip pat patalpų paskirties neatitikimas nėra nurodytas kaip pagrindas neišduoti licencijos vertis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais.

Pareiškėjos manymu, atsakovė užsiima pertekline ir neproporcinga biurokratine veikla, ribojančią teisėtą komercinę veiklą, nes, pasak pareiškėjos, akivaizdu, jog MB „(duomenys neskelbtini)“ kavinės Patalpose, užsiima maitinimo paslaugomis, todėl pareiškėjos prašymas išduoti licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais yra teisėtas ir pagrįstas; gi atsakovės sprendimo pagrindimas nurodomais poįstatyminiais aktais, t. y. Reglamentu, prieštarauja AKĮ 16¹ str., 18¹ str., 18⁴ str., o skundžiamo Sprendimo faktinis reikalavimas – pakeisti patalpų paskirtį, yra perteklinis, todėl nepagrįstas ir neteisėtas (b. l. 1-3).

Atsakovė atsiliiepimu į pareiškėjos skundą prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Paaiškino, kad atsakovės nuomone, šioje ginčo situacijoje visų pirma reikia atsakyti į klausimą, ar atsakovė turi pareigą išduoti licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais, kai pareiškėja naudoja statinį (patalpas) ne pagal jo tikslinę paskirtį ir teigia, jog VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro (toliau – NTR) duomenimis adresu (duomenys neskelbtini) registruota negyvenamoji patalpa – parduotuvė (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini)), pagrindinė naudojimo paskirtis – prekybos; kaip yra žinoma, visi NTR esantys duomenys nuo jų įrašymo laikomi teisingais ir išsamiais, kol jie nenuginčyti įstatymų.

Atsakovė atsiliiepime nurodė Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo (toliau – NTKĮ) 6 str. 2 d. 4 p., Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSĮ) 4 str. 2 p., 5 str. 1 d. 1 p., 6 str. 21 p., 39 p., Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (toliau – SĮ) 47 str. 1 d. 1 p. nuostatas ir teigia, kad statinio, kuriame vykdoma maitinimo veikla ir kuriame siekiama verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais paskirtis yra prekybos.

Taip pat atsakovė nurodė Nekilnojamojo turto kadastro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-04-15 nutarimu Nr. 534, (toliau – Nuostatai), 3 priedo „Pastatų pagrindinė naudojimo paskirtis“, Reglamento 7.3 p., 7.5 p., Aprašo nuostatas ir teigia, jog šios teisės aktų nuostatos aiškiai nustato, kokios paskirties statinyje (patalpoje) galima vykdyti maitinimo veiklą.

Atsakovės nuomone, įvertinus NTR duomenimis, akivaizdu, kad pareiškėja negali vykdyti maitinimo veiklos parduotuvės patalpoje, kurios pagrindinė paskirtis prekybos ir dar prieš pradėdant vykdyti maitinimo veiklą, patalpų paskirtis turėjo būti pakeista į maitinimo.

Atsakovė nurodė AKĮ 1 str. 2 d., 16 str. 3 d., 18¹ str. bei Taisyklių nuostatas.

Dėl pareiškėjos skunde bei Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos rašte „Dėl informacijos pateikimo“ nurodyto argumento, kad tarp AKĮ 18¹ str. nurodytų reikalavimų nėra reikalavimo prekybos alkoholiniais gėrimais vietos patalpų paskirčiai, t. y. nėra nustatyta, kad patalpų, kuriose bus vykdoma konkreti ūkinė komercinė veikla, paskirtis privalo atitikti planuojamą ūkinę veiklą, atsakovės vertinimu, priimant sprendimą dėl licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išdavimo negali būti ignoruojami kiti teisės aktai ir AKĮ bei Taisyklių

nuostatos negali būti aiškinamos vien pažodžiui; šiuo nagrinėjamu atveju privalu taikyti įvairius teisės aiškinimo metodus (sisteminį, bendrųjų teisės principų, įstatymų leidėjo ketinimų ir k.t.).

Atsakovės nuomone, savivaldybių institucijos, kurios yra įgaliotos vykdyti licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išdavimą, prieš jas išduodamos turėtų užtikrinti, kad nebūtų pažeisti ir kitų teisės aktų reikalavimai, kurių priežiūrą jos įpareigos vykdyti; priešingu atveju savivaldybių institucijos norėdamos įvykdyti vienu teisės aktų reikalavimus, turėtų pažeisti kitus, nes licencijų išdavimas yra tik viena iš savarankiškųjų savivaldybės funkcijų; savivaldybės institucijos privalo užtikrinti visų teisės aktų, kurie yra susiję su licencijų išdavimu, reikalavimų laikymąsi ir išduoti licencijas verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais tik įsitikinus, kad tai neprieštarauja ir kitiems teisės aktams.

Atsižvelgiant į tai, kas aukščiau išdėstyta, atsakovė mano, kad pareiškėjos argumentai dėl pagrindų tenkinti skundą, atmestini (b. l. 21-25).

Skundas atmestinas.

Byloje ginčas kilo dėl Panevėžio miesto savivaldybės mero 2023-06-16 sprendimo Nr. 19-1457(4.45E) „Dėl licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais neišdavimo“, kuriuo buvo atsisakyta tenkinti pareiškėjos MB „(duomenys neskelbtini)“ 2023-06-07 Paraišką, kuria pareiškėja siekė gauti licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais kavinės patalpose, esančiose (duomenys neskelbtini), teisėtumo (b. l. 4-6).

Byloje esančių rašytinių įrodymų pagrindu nustatyta, kad pareiškėja Skyriui pateikė 2023-06-07 Paraišką, kurioje be kita ko eilutėje „Prekybos alkoholiniais gėrimais vieta (jos adresas ir pavadinimas)“ nurodė tokius duomenis: kavinė, (duomenys neskelbtini); eilutėje „Komeracinės ūkinės veiklos, kuria verstis prašoma licencijos rūšis“ – verstis mažmeninė prekyba alkoholiniais gėrimais; eilutėje „Prekybos alkoholiniais gėrimais laikas“ – visą parą; eilutėje „Alkoholinių gėrimų pardavimo būdas (vartoti vietoje ar (ir) išsinešti)“ – vartoti vietoje; eilutėje „Licencijos prašytojo veiklos rūšis (prekyba ar viešasis maitinimas)“ – viešasis maitinimas; eilutėje „Sandėlių, kuriuose bus laikomai ir iš kurių paskirstomi alkoholiniai gėrimai, adresai“ – (duomenys neskelbtini); informaciją apie išduotą licenciją pageidavo gauti el. paštu (b. l. 28).

Savivaldybės meras Sprendimu pareiškėją informavo, kad Skyrius 2023-06-07 gavo MB „(duomenys neskelbtini)“ 2023-06-07 Paraišką; nurodė, kad Savivaldybės administracija AKI yra įgaliota vykdyti licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išdavimą bei užtikrinti, kad nebūtų pažeisti kiti teisės aktų reikalavimai; pažymėjo, kad NTR įregistruotos negyvenamosios Patalpos – parduotuvė, o pagrindinė patalpų naudojimo paskirtis – prekybos; vadovaujantis Reglamento 7.3 p., prekybos paskirties pastatai – skirti didmeninei ir mažmeninei prekybai (parduotuvės, degalinių operatorinės su prekybos sale, vaistinės, knygynai, prekybos paviljonai ir kiti pastatai); remiantis aukščiau minėto įstatymo 7.5 pp, restoranai, kavinės, barai priskirtini prie maitinimo paskirties pastatų; Apraše nurodytas baigtinis veiklos rūšių sąrašas, kurias galima vykdyti viešbučių, administracinės, prekybos, kultūros, poilsio paskirties pastatuose ar patalpose nepakeitus jų paskirties, tačiau maitinimo paskirties, t. y. restorano, kavinės ar baro veikla nepatenka į Apraše nurodytą išimčių sąrašą; pagal SĮ 47 str. 1 p. 1 d., statinio naudotojas privalo naudoti statinį (jo patalpas) pagal paskirtį; statinių, nenurodytų SĮ 49 str. 1 d. 1, 2 p., naudojimo priežiūrą atlieka savivaldybių administracija; asmeniui už statinio (jo patalpų) naudojimą ne pagal paskirtį, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka surašomas administracinių nusižengimų protokolai. Taip pat Sprendime nurodyta, jog vertinant pareiškėjos situaciją, nepakeitus patalpų paskirties, licencija verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais galėtų būti išduota parduotuvei, tačiau tokiu atveju licencija leistų alkoholinius gėrimus parduoti gamyklinėje taroje išsinešimui; atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą informaciją, jog viešojo maitinimo (pareiškėjos atveju – kavinės) paslaugos gali būti teikiamos tik maitinimo paskirties patalpose, licencija verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais MB „(duomenys neskelbtini)“ neišduodama; pakeitus minėtų patalpų paskirtį, naujai pateiktas prašymas išduoti licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais bus nagrinėjamas pakartotinai (b. l. 4-6).

Pareiškėja nesutinka su atsakovės Sprendimu ir Komisijai paduotu skundo reikalavimu Komisijos prašo šį Sprendimą panaikinti (b. l. 1-3).

Byloje nagrinėjamas alkoholio kontrolės teisinių santykių srityje kilęs ginčas dėl vietos savivaldybės administracijos veiklos išduodant licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais teisėtumo.

Vienas iš pagrindinių principų, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra savivaldybių savarankiškumo ir veiklos laisvės pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir įstatymuose apibrėžtą kompetenciją (VSĮ 4 str. 2 p.). Savivaldybės, įgyvendinant savarankiškas funkcijas, turi Konstitucijos ir įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už savarankiškųjų funkcijų atlikimą. Įgyvendinant šias funkcijas, savivaldybių veiklą saisto įstatymų nustatyti reikalavimai ir tvarka, kuri, kai tai numatyta įstatymuose, nustatoma ir kituose teisės aktuose (VSĮ 4 str. 2 p.). Be kitų VSĮ 6 str. nustatytų savarankiškųjų funkcijų savivaldybėms pavesta statinių naudojimo priežiūra įstatymų nustatyta tvarka (6 str. 21 p.), leidimų (licencijų) išdavimas įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka (6 str. 39 p.).

Pagal SĮ 47 str. 1 d. 1 p., statinio naudotojas privalo naudoti statinį (jo patalpas) pagal paskirtį. Asmeniui už statinio (jo patalpų) naudojimą ne pagal paskirtį, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka surašomas administracinių nusižengimų protokolai.

Vadovaujantis AKĮ 18⁴ str. 1 d. 1 p., licencijos gaminti alkoholio produktus, verstis didmenine prekyba jais ar mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais neišduodamos, jeigu licencijos prašytojas pateikia ne visus reikiamus, neteisingai užpildytus dokumentus ir neįvykdo licencijas išduodančios institucijos reikalavimo pateikti trūkstamus dokumentus ar ištaisyti juose esančius trūkumus.

Iš esmės šias nuostatas nustato Reglamentas, kurio 7.3 p. nurodyta, kad prekybos paskirties pastatai – skirti didmeninei ir mažmeninei prekybai (parduotuvės, degalinių operatorinės su prekybos sale, vaistinės, knygynai, prekybos paviljonai ir kiti pastatai), 7.5 p. – restoranai, kavinės, barai priskirtini prie maitinimo paskirties pastatų.

Aprašo, kuris nustato gyvenamosios paskirties pastato ar jo patalpų ir negyvenamosios paskirties pastato ar jo patalpų naudojimo ne pagal paskirtį reikalavimus, nurodytas baigtinis veiklos rūšių sąrašas, kurias galima vykdyti viešbučių, administracinės, prekybos, kultūros, poilsio paskirties pastatuose ar patalpose nepakeitus jų paskirties, tačiau maitinimo paskirties, t. y. restorano, kavinės ar baro veikla nepatenka į Apraše nurodytą išimčių sąrašą.

AKĮ reglamentuoja santykius, susijusius su alkoholio produktų, maisto ir kitų produktų, kuriuose yra etilo alkoholio, gamyba, prekyba, laikymu, gabenimu, įvežimu, importu, eksportu, vartojimu, reklama, rėmimu, ir nustato valstybės alkoholio kontrolės Lietuvoje pagrindus (1 str. 2 d.). Pagal AKĮ 16 str. 3 d. nuostatas, mažmeninė prekyba alkoholiniais gėrimais leidžiama verstis tik turint licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais. Licencijas išduoda, papildo, rekvizitus patikslina atitinkamos savivaldybės vykdomoji institucija.

Licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais gavimo tvarka reglamentuota minimo teisės akto 18¹ str. bei Taisyklėse, kuriuos reguliuoja didmeninės prekybos alkoholio produktais ir mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais licencijavimą.

Pažymėtina, kad kiekviena bylos šalis turi įrodyti aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus ir atsikirtimus. Šios taisyklės administraciniame procese kyla iš Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 56 str. 2 ir 5 d. įtvirtinto teisinio reglamentavimo. Šios taisyklės taikomos ir nagrinėjant bylas Komisijoje (*žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019-12-04 sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-2106-415/2019; 2021-03-31 sprendimą administracinėje byloje Nr. A-643-815/2021; 2021-10-27 sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-3698-520/2021*).

Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (*Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999-05-11, 2004-12-13 nutarimai, 2004-11-05 išvada*). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja

žmonėms (žr., pvz. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012-03-01 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1605/2012).

Komisija sprendžia, kad nagrinėjamu atveju atsakovės veikimas ir su juo susijusių klausimų sprendimas yra sietinas ir su institucijos veikimu viešojo administravimo srityje, todėl jos veiklai yra taikytinos ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) (teisės akto redakcija, galiojanti nuo 2022-01-29) normos.

Nagrinėjamu atveju atsakovė yra viešojo administravimo subjektas, todėl savo veikloje turi vadovautis ir atsakingo valdymo (gero administravimo) principu ir VAĮ 3 str. bei 10 str. įtvirtintais viešojo administravimo principais ir nuostatomis. Gero administravimo principas yra Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisinės sistemos pamatinis principas, įtvirtintas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 str. 3 d.) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 str. ir kt.). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Pagal formuojamą teismų praktiką geras viešojo administravimo principas apima asmens teisę į pagrįstą (faktais ir teisės normomis) bei motyvuotą administracinį sprendimą (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012-05-31 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-2112/2012), nešališkumo pareigą, pareigą imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai. Iš gero administravimo principo išplaukia, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, privalo dirbti rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. Pagal gero administravimo principą valstybės institucijos turi vykdyti procedūrą nešališkai ir objektyviai (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013-03-26 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-708/2013, 2014-03-25 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-997/2014, 2015-07-09 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1245-662/2015). Šis principas suponuoja taip pat tai, kad viešojo administravimo subjektas turi pareigą pateikti suinteresuotam asmeniui objektyvią ir teisingą informaciją jį dominančiu klausimu (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015-06-26 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2142-624/2015).

VAĮ 1 str. 1 d. nustatyta, kad šis įstatymas nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; ūkio subjektų veiklos priežiūros pagrindines nuostatas; garantuoja asmenų teisę apskųsti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų (skundų) nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. Atsakovė privalo vadovautis VAĮ 3 str. įtvirtintais viešojo administravimo principais. VAĮ 3 str. 4 p. įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaudamasis VAĮ 3 str. 5 p. nustatytu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą (skundą) turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo (skundo) nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo (skundo) turinį.

VAĮ 10 str. 5 d. detalizuota, kad administraciniame sprendime turi būti nurodytas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, taip pat motyvai (VAĮ 10 str. 5 d. 5-6 p.).

Pažymėtina, kad aiškindamas ankstesnės VAĮ redakcijos VAĮ 8 str., reglamentuojantį individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo jurisprudencijoje yra konstatavęs, kad VAĮ 8 str. nuostatos reiškia, kad akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010-11-15 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-15/2010).

Administracinio sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, kad būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013-11-21 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-2124/2013*).

Iš į bylą pateiktų dokumentų matyti, kad pareiškėja skundžiamo Sprendimo neteisėtumą ginčija tuo aspektu, kad skundžiamo Sprendimo faktinis reikalavimas – pakeisti patalpų paskirtį, yra perteklinis, todėl nepagrįstas ir neteisėtas.

Nagrinėjamu atveju Komisija, atsižvelgdama į nagrinėjamoje byloje nustatytas teisiškai reikšmingas aplinkybes, įvertinusi pareiškėjos skundo turinį ir atsakovės Sprendimą, sprendžia, kad mažmeninė prekyba alkoholiniais gėrimais yra ūkinė veikla, kuri patenka į Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 str. 1 d. ginamą ūkinės veiklos laisvės sritį. Kita vertus, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2004-01-26 nutarime yra konstatavęs, kad, atsižvelgiant į alkoholio produktų, kaip specifinių civilinės apyvartos objektų, darančių neigiamą poveikį žmogaus sveikatai, pobūdį, valstybė gali nustatyti specialų, būtent šio produkto apyvartai skirtą, teisinį reguliavimą. Įstatymų leidėjas turi nustatyti ne tik būtinus reikalavimus, kuriuos turi atitikti ūkio subjektai, siekiantys gauti licencijas užsiimti didmenine ar mažmenine prekyba alkoholio produktais (kaip ir bet kuria kita licencijuojama veikla), bet ir reikalavimus, kurių turi laikytis tokias licencijas gavę asmenys (*žr. Konstitucinio Teismo 2008-01-21 nutarimą*). Toks reguliavimas yra įtvirtintas ir AKĮ, kuris reguliuoja teisinius santykius, priskirtinus viešajai teisei. Šiuo įstatymu nustatytais administracinėmis priemonėmis yra varžoma asmens ūkinės veiklos laisvė alkoholio gamybos, prekybos ir vartojimo srityje, tačiau tuo yra siekiama pozityvių AKĮ 1 str. 1 d. nustatytų tikslų (mažinti bendrąjį alkoholio suvartojimą, jo prieinamumą, ypač nepilnamečiams, piktnaudžiavimą alkoholiu, jo daromą žalą sveikatai ir ūkiui, nustatyti teisės gaminti, parduoti, įvežti, importuoti ir eksportuoti šiame AKĮ reglamentuojamus alkoholio produktus suteikimo ūkio subjektams teisinius pagrindus), įtvirtinant atitinkamus reikalavimus vertimuisi ūkine veikla.

Iš į bylą pateikto NTR duomenų bazės išrašo matyti, kad NTR įregistruotos negyvenamosios Patalpos – parduotuvė, o pagrindinė patalpų naudojimo paskirtis – prekybos; vadovaujantis Reglamento 7.3 p., prekybos paskirties pastatai – skirti didmeninei ir mažmeninei prekybai (parduotuvės, degalinių operatorinės su prekybos sale, vaistinės, knygynai, prekybos paviljonai ir kiti pastatai); remiantis aukščiau minėto įstatymo 7.5 pp, restoranai, kavinės, barai priskirtini prie maitinimo paskirties pastatų; Apraše nurodytas baigtinis veiklos rūšių sąrašas, kurias galima vykdyti viešbučių, administracinės, prekybos, kultūros, poilsio paskirties pastatuose ar patalpose nepakeitus jų paskirties, tačiau maitinimo paskirties, t. y. restorano, kavinės ar baro veikla nepatenka į Apraše nurodytą išimčių sąrašą; pagal SĮ 47 str. 1 p. 1 d., statinio naudotojas privalo naudoti statinį (jo patalpas) pagal paskirtį; statinių, nenurodytų SĮ 49 str. 1 d. 1, 2 p., naudojimo priežiūrą atlieka savivaldybių administracija. Taip pat iš į bylą pateikto NTR išrašo matyti, kad MB „(duomenys neskelbtini)“ nėra sudaręs nuomos ar panaudos sutarties su nekilnojamojo turto (duomenys neskelbtini) bendrasavininkiais, arba ji nėra įregistruota viešajame registre. Nėra žinoma, kokių teisiniu pagrindu pareiškėja naudoja minimas patalpas savo veikloje (b. l. 26-27).

VAĮ 2 str. 5 d. numatyta, kad administracinis sprendimas – teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei. VAĮ 10 str. 5 d. administraciniame sprendime be formalių reikalavimų turi būti nurodomas atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos, administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai ir administracinio sprendimo apskundimo tvarka ir kiti būtini įstatyme numatyti tokio sprendimo formalūs reikalavimai. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį

reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus. Tam, kad individualus teisės aktas būtų teisėtas, jis turi apimti faktinių aplinkybių tyrimą, taikytinos teisės normos paiešką, teisinį nustatytų faktų vertinimą (kvalifikavimą). Esminė individualaus administracinio akto pagrįstumo sąlyga – turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o juridinių faktų visetas, būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012-09-25 nutartis administracinėje byloje Nr. A-756-2359/2012*). Nagrinėjamu atveju sprendžiama, kad pareiškėjos skundžiamas aktas atitinka VAĮ 10 str. reikalavimus, t. y. jis yra motyvuotas ir pagrįstas teisės aktų normomis, jame nurodyta apskundimo tvarka, jis pasirašytas įgalioto asmens. Atsakovė veikė savo kompetencijos ribose bei priėmė teisėtą Sprendimą, atitinkantį teisės aktų reikalavimus, todėl vertintina, jog Sprendimas yra priimtas, laikantis įstatymo viršenybės (teisėtumo) principo.

Įvertinusi byloje nustatytas faktines aplinkybes bei aktualias teisinio reglamentavimo nuostatas, Komisija konstatuoja, kad Sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, atitinkantis VAĮ 10 str. nustatytus reikalavimus. Atsižvelgiant į išdėstytą, Komisija sprendžia, kad neturi teisinio pagrindo tenkinti pareiškėjos skundo reikalavimo panaikinti Sprendimą. Atsižvelgiant į tai, skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 14 str. 7 d., 19 str., 20 str. 1 d. 1 p. ir 22 str., Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos mažosios bendrijos „(duomenys neskelbtini)“ skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Bylos šalys turi teisę šį sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo apskūsti Regionų apygardos administracinio teismo Panevėžio rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Asta Povilonienė

Komisijos narės

Jurga Mažuknienė

Sigita Šimbelytė